

ORGANİK HAYVANSAL ÜRETİM (14.HAFTA)

- **Bu dersin konusu**
- **Türkiye’de Organik Hayvansal Üretimin Geliştirilmesine Yönelik Fırsatlar**

Türkiye’de Organik Hayvansal Üretimin Geliştirilmesine Yönelik Fırsatlar

- **Türkiye’de Organik Hayvansal Üretimin Geliştirilmesine Yönelik Fırsatlar**
- Türkiye’de organik hayvansal üretimin gelişimini yavaşlatan birçok sorunun bulunmasına karşın, aynı zamanda gelişim hızını artırabilecek coğrafik, biyolojik ve kültürel birçok güçlü fırsat da bulunmaktadır. Bunlar:

Fırsatlar

- **1)** Dünyada dağlık ve ormanlık bölgeler gibi, geleneksel bitkisel tarıma uygun olmayan marjinal alanlardan organik koyun ve keçilerin otlatılması yoluyla etkili bir şekilde yararlanılmaktadır. Türkiye’de de koyun ve keçilerin değerlendirebileceği önemli düzeyde marjinal alanlar bulunmaktadır. Örneğin geleneksel keçi yetiştiriciliğinin en yoğun olarak yapıldığı Akdeniz, Ege ve Güney Anadolu bölgesinde keçi yetiştiriciliğine yer veren tarım işletmelerinin çok önemli bir bölümü dağlık ve ormanlık alanlarda daimi olarak bulunmaktadırlar ve/veya geçiş ve ovalık bölgelerde bulunan yetiştiriciler bu alanlardaki kaba yem kaynaklarından yaylacılık/meracılık yoluyla yararlanmaktadırlar. Dolayısıyla bu işletmeler, organik keçi üretimi için önemli bir kaynaktırlar ve bunların bu üretim sistemine geçirilmeleri daha kolay olacaktır.

Fırsatlar

- **2)** Özellikle kurak ve dağlık alanların bulunduğu ülkelerde (örneğin Hindistan), lokal hayvansal üretim uygulamaları, organik üretim uygulamalarına çok benzerdirler ve büyük ölçüde de organik standartlar ile uyumludurlar. Bu nedenle bu ülkelerde bu alanların, organik hayvan yetiştiriciliğinin merkezleri olarak geliştirilmesinin hedeflenmesi önerilmektedir (Chander vd. 2011). Türkiye'de de farklı coğrafik bölgelerde dağlık ve kurak alanlar başta olmak üzere birçok farklı alanda önemli düzeylerde lokal hayvansal üretim yapılmaktadır. Bu nedenle bu alanlarda organik hayvansal üretimin başlatılması ve geliştirilmesi için önemli fırsatlar bulunmaktadır.
-

Fırsatlar

- **3)** Türkiye’de birçok bölgede başta küçükbaş hayvancılık olmak üzere hayvansal üretim, mera ve yaylaya bağlı olarak ekstansif sistemlerde gerçekleştirilmektedir. Bu sistemler, organik hayvansal üretime geçiş için önemli bir potansiyel oluşturmaktadırlar. Çünkü entansif hayvansal üretim sistemlerinin, organik sistemlere dönüştürülmesi zor ve pahalı olurken, meraya dayalı ekstansif sistemlerin dönüştürülmesi daha kolay, etkili ve ucuz olmaktadır (Scialabba ve Hattam 2002).

Fırsatlar

- **4)** Türkiye’de farklı türlere dahil yerli ve lokal çiftlik hayvanı ırklarının çeşitliliği ve sayıları bakımından önemli bir potansiyel vardır. Örneğin; Türkiye 5 farklı arı ırkı ile Avrupa’da bal arısı gen merkezi konumundadır. Yine 6 farklı yerli sığır ırkı, 1 manda ırkı, 25 koyun ırkı, 5 keçi ırkı ve 3 tavuk ırkının yetiştiriciliği yapılmaktadır (Tagem 2011). Yerli ırk ve tiplerin, stres ve hastalıklara karşı daha dayanıklı olmaları nedeniyle bu ırklara dayalı olarak geliştirilecek organik hayvan yetiştiriciliğinde, kimyasal ilaç ve antibiyotiklere çok daha az gerek duyulacaktır.

Fırsatlar

- **5)** Türkiye’de farklı bölgelerde hayvansal üretime yer veren tarım işletmelerinde sürü yönetiminde geleneksel teknik bilgilerden ve uygulamalardan önemli düzeylerde yararlanılması, organik hayvansal üretimin geliştirilmesi açısından çok önemli bir fırsattır. Çünkü bu bilgilerin ve uygulamaların, sürü sağlığının korunması ve tedavisinde kullanılan veteriner kimyasal ilaçların ve antibiyotiklerin yerine daha etkili bir şekilde kullanılabilme imkanları bulunmaktadır (Kumar vd. 2006).

Fırsatlar

- **6)** Organik hayvansal üretimin en önemli girdilerinden birisi de mera genişliği ve kapasitesidir. Türkiye’de özellikle Doğu ve Güney Anadolu Bölgesinde yeterli genişlikte köy civarı ve yayla meralarının olması, bu bölgelerde organik hayvansal üretimin geliştirilmesi için bir fırsat olarak görülebilir.

Fırsatlar

- **7)** Dünyada Falkland Adaları (Malvinler) gibi ada devletlerinde organik tarım alanları daha geniştir. Aynı zamanda Falkland Adaları'nda geniş kapasiteli birçok organik koyun işletmesi de bulunmaktadır. Bu durumun, adaların çevresel kontaminasyonları önleme açısından çok daha etkili olmalarından ileri geldiği kabul edilebilir. Türkiye'de de çok sayıda ada bulunması organik hayvansal üretimin geliştirilmesi açısından bir fırsattır.

Fırsatlar

- **8)** Türkiye’de son yıllarda sağlıklı beslenme ve yaşama bilincinde önemli düzeyde gelişmeler vardır. Nitekim geleneksel ve organik arı ürünleri tüketiminde hızlı bir artış söz konudur. Bu durum, organik hayvansal ürünlerin tüketiminin artırılması için önemli bir fırsattır.

Fırsatlar

- **9)** Dünyada organik hayvansal ürünlere olan talep büyümektedir. Örneğin AB, organik sığır, koyun ve keçi eti bakımından net ithalatçıdır ve bazı gelişmekte olan ülkeler, hayvansal ürünleri gelişmiş olan ülkelere başarılı bir şekilde ihraç edebilmektedirler. Dolayısıyla bu ülkelerin birikimlerinden ve deneyimlerinden yararlanılma imkanının bulunması önemli bir fırsattır.
-

Fırsatlar

- **10)** Türkiye’de başta Doğu Anadolu Bölgesi olmak üzere yoğun sanayi ve tarım üretimi nedeniyle kirlenmemiş bölgelerin bulunması, organik hayvansal üretimin geliştirilmesi açısından önemli bir fırsat olarak görülebilir.
- **11)** Türkiye Turizm Stratejisi (2023) Eylem Planı, turizmde ürünün çeşitlendirilerek sezonun bütün yıla yayılması ve sürdürülebilir turizmin tanıtılarak eko turizm, kırsal turizm ve agro-turizm konularında kamu, özel ve sivil toplum kuruluşlarının bilinçlendirilmesi ilkesini kabul etmektedir. Dolayısıyla bu eylem planının amaçlarının gerçekleştirilmesi de, organik hayvansal üretimin gelişimi üzerinde olumlu fırsatlar doğurabilecektir.

Fırsatlar

- **12)** Bazı Afrika ülkeleri, Hindistan ve Nepal hâlihazırda, organik sertifikalı bal ihraç etmektedirler. Organik bal üretimi ise, esas olarak ormanlık alanlardan ve küçük üreticilerden sağlanmaktadır. Aynı zamanda gelişmekte olan ülkelerde, organik hayvansal üretimin geliştirilmesinde organik arıcılık ve organik küçükbaş hayvan üretiminin iyi bir başlama alanı olduğu kabul edilmektedir. Türkiye’de de organik arı ve küçükbaş hayvan üretimi için çok uygun koşullar bulunması önemli bir fırsattır.

Fırsatlar

- **13)** Dünyada gelişmekte olan ve tropikal ülkelerde organik hayvansal üretime başlamak için hayvansal orijinli deri, kürk ve lif gibi gıda olmayan tekstil ham maddeleri ve ürünleri de umut verici alanlar olarak görülmektedir. İngiltere, önemli miktarlarda ham ve işlenmiş tekstil ürünleri ithal etmekte ve bunun önemli bir kısmı gelişmekte olan ülkelere sağlamaktadır. Mevcut uluslararası pazar durumu, organik tekstil ürünlerinin uluslararası ticaretinde hızlı bir artışın olduğunu göstermektedir. Bu ürünler arasında özellikle organik deri önemli bir potansiyel değere sahiptir. Türkiye’de de hayvan derisi ve yapağı, tiftik ve ipek gibi hayvansal liflerin üretim ve değerlendirme potansiyelinin yüksek olduğu dikkate alındığında, bu ürünlerin organik olarak üretilmeleri bakımından da önemli fırsatlar olduğu kabul edilebilir.

- Altan,Ö., Şeremet, C. 2013. "Sürdürülebilir Organik Yumurta Üretiminde Genetik Materyal Sorunu ve Çözüm Önerileri". Türkiye II. Organik Hayvancılık Kongresi, Kongre Kitabı Sayfa: 213-219, 24-26 Ekim 2013, Bursa.
- Bowles, D., Paskin, R., Gutiérrez, M., Kasterine, A. 2005. "Animal Welfare and Developing Countries: Opportunities for Trade in High-Welfare Products from Developing Countries". In Animal welfare: global issues, trends and challenges (A.C.D. Bayvel, S.A. Rahman & A. Gavinelli, eds). Rev. sci.tech. Off. int. Epiz., 24 (2), 783–790.
- Chander, M. Wanapat, M. 2006. "Networking for Organic Livestock Production Development in Asian Countries: A Suggested Paradigm". In Proc. 1st International Federation of Organic Agriculture Movements (IFOAM) International Conference on Animals in Organic Production, 80–87, 23–25 August, University of Minnesota, St Paul.
- Chander, M., Subrahmanyaswari, B., Kumar, S. 2011. "Organic Livestock Production: An Emerging Opportunity with New Challenges for Producers in Tropical Countries". Rev. Sci. Tech. Off. Int. Epiz., 30 (3): 969-983.
- Cederberg, C., Mattsson, B. 2000. "Life Cycle Assessment of Milk Production - A Comparison of Conventional and Organic Farming". Journal of Cleaner Production 8: 49–60.
- Çakmak, İ. 2013. "Ekolojik Arıcılık". Türkiye II. Organik Hayvancılık Kongresi, Kongre Kitabı Sayfa: 204-208, 24-26 Ekim 2013, Bursa.
- Dellal, G., Özder, M., Aksakal, V., Özkan, F. Z., Köksal, Ö., Pehlivan, E., Taşkın, T., Koyuncu, M., Keskin, M., Savaş, T., Yılmaz, M., Önal, A.R. 2013. "Organik Küçükbaş Hayvan Yetiştiriciliği". Doğu Karadeniz 1. Organik Tarım Kongresi, 26-28 Haziran 2013, Kelkit.
- FAO, 2009. "Organic Research Centres Alliance project proposal: start-up phase for the Organic Research Centres Alliance (ORCA) and prototype centre on humid and subhumid areas (HUSHA)". GCP/GLO/289/MUL. FAO, Rome. (www.fao.org/fileadmin/templates/organicag/files/HUSHA_Proposal_for_website.pdf, 29 september 2011).

Kaynaklar

- FAO, 2002. "Market Developments for Organic Meat and Dairy Products: Implications for Developing Countries". Committee on Commodity Problems, Intergovernmental Group on Meat and Dairy Products, pp. 28, 19th session, 27–29 August, Rome.
- Fliessbach, A., Imhof, D., Brunner, T., Wüthrich, C. 1999. "Tiefenverteilung und zeitliche Dynamik der mikrobiellen Biomasse in biologisch und konventionell bewirtschafteten Böden". *Regio Basiliensis* 3, 253–263.
- Harris, P.J.C., Browne, A.W., Barrett, H.R., Gandiya, F. 2003. "The Organic Livestock Trade from Developing Countries: Poverty, Policy and Market Issues". In Final Technical Report, Programme of Advisory Support Services for Rural Livelihoods Department for International Development. School of Science and the Environment, Coventry University, United Kingdom.
- Hellebrand, H.J., Herppich, W. 2000. "Methane Degradation in Soils: Influence of plants and fertilisation, Jahrestagung der Gesellschaft für Ökologie". Kiel 11.09.-15.09. 2000, Poster, Potsdam, Institute of Agricultural Engineering (ATB), Germany.
- Kumar, S., Rathore, R.S., Mukherjee, R., Das G., Chander, M. (eds) 2006. "Organic animal husbandry: concepts, standards and practices". Indian Veterinary Research Institute, Izatnagar, 166 pp.
- Lal, R. 2008. "Sequestration of Atmospheric CO₂ in Global Carbon Pools". *Energy and Environmental Science*, 1: 86–100.
- Leu, A. 2012a. "Animal Husbandry and Climate Change in Organic Production Systems". IFOAM. Hamburg, Germany, Sept,14, 2012.
- Leu, A. 2012b. "Animal Husbandry and Climate Change in Organic Production Systems". *Agriculture and Forestry Research*, Special Issue No 362 (Braunschweig, 2012) ISSN 0376-0723.
- Levine, U.Y., Teal, T.K., Robertson, G.P., Schmidt, T.M. 2011. "Agriculture's impact on microbial diversity and associated fluxes of carbon dioxide and methane". *ISME Journal*, 5, 1683–1691.
- Osborne, C.P., Beerling, D.J. 2006. Nature's Green Revolution: "The Remarkable Evolutionary Rise of C₄ Plants". *Philosophical Transactions of the Royal Society B: Biological Sciences* 361 (1465): 173–194.

Kaynaklar

- Öztürk., A. K. 2013. "T.C. Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Organik Tarım Faaliyetleri". Türkiye II. Organik Hayvancılık Kongresi, Kongre Kitabı Sayfa:14-22, 24-26 Ekim 2013, Bursa.
- Petek, M. 2013. "Ekolojik Tavukçuluk". Türkiye II. Organik Hayvancılık Kongresi, Kongre Kitabı Sayfa: 208-213, 24-26 Ekim 2013, Bursa.
- Rahmann, G. 2009a. "Performance of Organic Goat Milk Production In Grazing Systems in Northern Germany". Landbauforschung - VTI Agriculture and Forestry Research . (59):41-46.
- Rahmann, G. 2009b. "Goat Milk Production Under Organic Farming Standards". Tropical and Subtropical Agroecosystems, 11: 105-108.
- Rahmann, G., Godinho, D. 2012. "Organic animal husbandry still needs a lot of scientific support". Tackling the Future Challenges of Organic Animal Husbandry. Proceedings of the 2nd OAHG, pp: 7, Hamburg/Trenthorst, Germany, Sep 12-14, 2012.
- Sanderman, J., Farquharson, R., Baldock, J.A. 2010. "Soil Carbon Sequestration Potential: A Review for Australian Agriculture". CSIRO Land & Water Report P: iv www.csiro.au/resources/Soil-Carbon-Sequestration-Potential-Report.html.
- Schmid, O. 2013. "Organic Animal Husbandry - Challenges of Production, Research and Marketing in Europe and Switzerland". Türkiye II. Organik Hayvancılık Kongresi, Kongre Kitabı Sayfa: 2-8, 24-26 Ekim 2013, Bursa.
- Scialabba, N.E., Hattam, C. (eds) 2002. "Organic Agriculture, Environment and Food Security". Environment and Natural Resources Management Series No. 4. Food and Agriculture Organization of the United Nations, Rome, 258 pp. Available at: www.fao.org/docrep/005/y4137e/y4137e00.htm (accessed on 11 October 2011).

Kaynaklar

- Sundrum, A. 2001. "Organic livestock farming: a critical review". Livest. Prod. Sci., 67, 207–215.
- Tagem, 2011. "Domestic Animal Genetic Resources in Turkey". General Directorate of Agricultural Research and Policy, Ministry of Food Agriculture and Livestock, Republic of Turkey, pp. 112, Ankara.
- TOB, 2014.T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı, Organik Tarım Bilgi Sistemi.
- Turhan, Ş., Vural, H. 2013. "Türkiye’de Organik Hayvansal Ürünler Ekonomisi ve Pazarlaması". Türkiye II. Organik Hayvancılık Kongresi, Kongre Kitabı Sayfa: 372-378, 24-26 Ekim 2013, Bursa.
- Willer, H., Lernoud, J. 2014. "The World of Organic Agriculture. Statistics and Emerging Trends 2014". FIBL, Frick, and, IFOAM, Bonn.
- Willer, H., Lernoud, J. 2019. "The World of Organic Agriculture. Statistics and Emerging Trends 2019". FIBL, Frick, and, IFOAM, Bonn.
- Willer, H., Lernoud, J., Schlatter, B. 2014. "Organic Livestock Worldwidw-Some Key Statistics". Proceedings of the IAHA Preconference and Workshop, IFOAM 18th Organic World Congress in Istanbul, 12-15 October, Istanbul.
- (https://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=org_lstspec&lang=en, 01.11.2019)
- (<https://www.tarimorman.gov.tr/Konular/Bitkisel-Uretim/Organik-Tarim/Istatistikler>, 01.11.2019)
- (<https://biruni.tuik.gov.tr/medas/?kn=101&locale=tr>, 01.11.2019)